

**ЕВОЛЮЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

*На основі опрацювання наукових підходів до категорії «підприємництво», зроблено спробу його узагальнити й викладено власне трактування, а також охарактеризовано основні риси та умови функціонування і державної підтримки підприємництва.*

**Ключові слова:** підприємництво, підприємець, державна підтримка підприємництва, конкурентноздатне виробництво.

Підприємництво як економічне явище постійно перебуває у центрі уваги теоретиків і практиків. Завдяки йому в більшості країн світу створюються нові робочі місця та впроваджуються інновації, розвиваються нові ринки та нові види бізнесу, збільшуються податкові надходження та грошові доходи населення. Підприємництво є основою розвитку як окремих секторів економіки, так і держави загалом, а також є одним із основних факторів формування і розвитку соціально-орієнтованої ринкової економіки.

Вагомий внесок у дослідження підприємництва в різні періоди зробили такі відомі представники економічної думки, як Н. Агурбаш, К. Бодо, В. Геєць, Е. Долан, П. Друкер, Р. Кантільйон, І. Кірцнер, Д. Ліндсей, Д. Макклелланд, К. Маркс, К. Маршал, Ж.-Б. Сей, Г. Саймон, А. Сміт, Д. Рікардо, Р. Рамелт, А. Тюрго, Ф. Хайєк, Й. Шумпетер та інші. Сучасний етап у вивченні феномену підприємництва досліджують такі відомі вітчизняні вчені, як І. Брциєва, З. Варналій, Л. Воротіна, М. Долішній, А. Кісельов, Ю. Клочко, С. Мочерний, Ю. Ніколенко, С. Реверчук, С. Соболев, С. Чеботар, А. Чухно.

Метою статті є вивчення та аналіз підходів до трактування поняття «підприємництво», уточнення його сутності та наведення власної інтерпретації цієї категорії.

Слід зазначити, що погляди на підприємництво та його роль у суспільстві зазнали досить тривалої еволюції в науковій теорії. Перші міркування стосовно теорії впливу підприємництва на соціально-економічне життя суспільства можна зустріти вже у класиків політичної економії.

Зокрема, значний вклад у вивчення проблем, пов'язаних з підприємництвом, вніс французький економіст Р. Кантільйон на початку XVIII ст. Він розробив першу концепцію підприємництва, а під підприємцем розумів людину, що діє в умовах ризику, обслугованого тим, що торговці, фермери, ремісники та інші дрібні власники купують за конкретною ціною, а продають за невизначеною. Проте основна заслуга вченого полягає в тому, що він, поставивши підприємця в центр економічної системи суспільства, зробив його об'єктом наукового вивчення й тим самим поклав початок подальшим теоретичним дослідженням у цій галузі [15, с.10].

Погляди на специфічні аспекти підприємницької діяльності набули розвитку в працях французьких

фізіократів К. Бодо і А. Тюрго, які продовжили ідеї Р. Кантільйона. Якщо К. Бодо зазначав, що підприємець повинен володіти певними знаннями і інформацією, то А. Тюрго додав до знань капітал, який є основою всієї економіки, та прибуток як мету успіху підприємця, основу розвитку виробництва. Дослідник [20] одним з перших звернув увагу на важливість управлінських здібностей у реалізації підприємницької функції. Він вважав, що частина прибутку, яка залишалася в розпорядженні підприємця, – це особливий різновид надбавки за підприємницьку працю, ризик і організаторське мистецтво. На його думку, підприємець не лише здійснює функцію управління своїм капіталом, але й поєднує приватновласницьку функцію з власною продуктивною працею.

Особлива роль у дослідженні цього напрямку належить Й. Шумпетеру [23, с.169-170], який підкреслив інноваційну складову як характерну рису підприємця. Він вказав на динамічну невизначеність і ризики в економіці, які наявні в діяльності останнього. На відміну від своїх попередників, Й. Шумпетер визнавав людину підприємцем до тих пір, поки він вводить інновацію. Як тільки бізнес налагоджується і перетворюється в добре налагоджений, одноманітний, рутинний процес, людина на його думку втрачає статус підприємця в міру відхилення від своїх початкових функцій.

Й. Шумпетер запропонував теорію «ефективної конкуренції» і динамічну концепцію економічних циклів, де сама послідовність останніх розглядається як неминуча закономірність економічного зростання, а підприємництво – як специфічна функція, яка реалізує нові комбінації природних, матеріально-технічних, трудових і інтелектуальних ресурсів. Її відсутність або недостатня реалізація загрожують суспільству деградацією.

За Й. Шумпетером, бути підприємцем – це «означає, робити не те, що роблять інші, й робити не так, як роблять інші» [23, с.199]. Це цілком актуально і в сучасних умовах, адже без розумних та креативних ідей неможливо здійснювати конкурентоздатне виробництво. Вчений підкреслював, що інновація є дітищем підприємництва, а підприємець – творцем інновацій [23, с.199]. З цим не можна не погодитись, сьогодні дійсно цінуються креативні думки, вчинки працівників та, насамперед, власників підприємств, що дає можливість підприємствам запроваджувати

інноваційні моделі у свою діяльність та підійматися на новий рівень розвитку.

Академік В. М. Гесць говорить про те, що сьогодні конкурентна перевага повинна створюватися підприємствами постійно, вона не може бути статичною [6, с.3], адже для того, щоб бути кращим або просто втриматися на ринку, необхідно випереджати своїх конкурентів.

А. Сміт відстоював ту позицію, що економіки з вільним ринком продуктивніші та вигідніші для суспільства, оскільки державні діячі неспроможні приймати ефективніші рішення щодо того, в яке виробництво краще вкладати капітал: «кожна людина, відповідно до місцевих умов, може значно краще, ніж це зробив би за нього будь-який державний діяч або законодавець, вирішити, до якого саме виду вітчизняної промисловості докласти свій капітал і продукт якої промисловості може мати найвищу вартість» [18, с.63].

А. Пігу вважав, що значну користь може забезпечити «тимчасове надання субсидій відповідним галузям (або проведення політики, спрямованої на їхню підтримку). Такі субсидії мають дати можливість різко «зсунути» цю промислову систему з точки відносного максимуму національного дивіденду в точку абсолютного максимуму». А. Пігу, погоджуючись із абсолютною переконливістю аргументів на користь політики захисту молодих галузей, звертав увагу на те, що забезпечення ефективності такого захисту потребує: правильного вибору відповідних (молодих) галузей; узгодження протекціоністських заходів; застосування їх у правильний час [13].

Істотно розвинув теорію підприємництва французький вчений Ж.-Б. Сей, який, вивчивши фундаментальні праці А. Сміта, К.Бодо і А.Тюрго, виклав свою думку щодо сутності і функцій підприємництва у своїй праці «Трактат з політичної економії» (1803 р.). У вченого був власний практичний досвід у сфері бізнесу, і тому його тези відрізнялися своєрідним сприйняттям, чого були позбавлені інші класичні економісти. У своєму «Трактаті...» він значну увагу звертав на постать підприємця. Ж.-Б.Сей дає оригінальне тлумачення суті підприємництва як економічного агента, який комбінує фактори виробництва: працю, землю і капітал, організовує людей у межах виробничої одиниці та перерозподіляє ресурси таким способом, щоб прибуток дав найбільший результат завдяки «перетягуванню» ресурсів зі сфери низької продуктивності і прибутковості у галузі, в яких вони можуть дати найкращий ефект [16, с.17].

Економічні погляди і Р. Кантільона і Ж.-Б. Сея формувалися під значним впливом їх власного досвіду роботи на великих підприємствах. На цьому ґрунтувалися базові положення концепції підприємництва, які найбільш детально структурували та системно виклали його теоретичні засади, що стало базою для їх послідовників.

Російський дослідник Н. Агурбаш вслід за Й. Шумпетером вважає, що підприємництво пов'язане із динамічною невизначеністю і відсутністю технічного прогресу, внаслідок чого виникає рутинний процес, де підприємництву немає місця. Він зовсім справедливо не пов'язує сутність підприємництва з масштабами виробництва і розглядає його як його суб'єктивний фактор, як особу,

яка бере під свою відповідальність весь процес виробництва (чи окремих елементів) з метою отримання додаткового доходу. У результаті Н. Агурбаш пропонує розглядати поняття підприємництва «як ініціативну інноваційну діяльність господарюючого суб'єкта, засновану на його економічній свободі, індивідуальних виробничо-фінансових рішеннях і відповідальності за їх реалізацію» [1, с. 12].

Неоціненний внесок у розвиток теорії підприємництва зробили представники американської школи Е. Долан, П. Друкер, І. Кірцнер, Д. Ліндсей, Л. фон Мізес, Р. Рамелт, Г. Саймон, Ф. Хайек. Для них підприємництво – це складне комплексне явище, для якого характерні ризик, новаторство, самостійність у прийнятті рішень і особиста відповідальність за здобуті результати, а підприємець – це особистість, що володіє такими якостями, як комунікабельність, компетентність, здатність відповідати за свої дії, ризикувати, уміння організовувати людей, оперативно приймати рішення.

На думку Ф. Хайєка, підприємець, прагнучи максимізувати свій прибуток, намагається здобути перемогу в конкурентній боротьбі за допомогою використання нових можливостей, що є результатом успішної реалізації унікальних знань індивіда у відповідній ринковій ситуації. Суть підприємництва полягає в пошуку нових економічних можливостей, і це, швидше, характеристика поведінки індивіда, а не роду його занять. Учений стверджує, що кожний, хто шукає шляхи до реалізації нових можливостей, є потенційним підприємцем. На думку вченого, «... частка приватних осіб, готових випробувати нові можливості, скрізь приблизно однакова. Відсутність духу підприємництва в багатьох молодих країнах, що дістала стільки нарікань, є не природженою властивістю їхніх жителів, а наслідком обмежень, що накладаються існуючими звичаями й інститутами» [21, с. 14]. Отже, можна стверджувати, що недостатньо високий рівень розвитку підприємництва в Україні є наслідком прорахунків економістів, політиків і ідеологів, а не браком підприємницьких здібностей у населення нашої країни.

П. Друкер і Р. Рамелт вважають впровадження інновацій визначальною характеристикою підприємництва. П. Друкер переконує, що «підприємницька економіка» прийде на зміну «управлінській економіці», яка втілена в системах управління у великому бізнесі.

Американська економіка, на його погляд, стала підприємницькою під впливом зміни форм і методів управління, які були своєрідною новою технологією. Причиною «підприємницького буму» він вважає не тільки економічні, але й соціальні, культурні та демографічні фактори [14, с. 23].

Подальший розвиток теорії підприємництва можна знайти в працях зарубіжних вчених другої половини ХХ століття, які розширили і доповнили сучасне розуміння підприємництва. Так за Д.Макклелландом, підприємець – це енергійна людина, яка діє в умовах помірного ризику. П. Друкер вбачає в особі підприємця людину, яка використовує будь-яку можливість з максимальною для себе вигодою. Підприємлива людина, стверджує П. Друкер, «наділена здібністю самостійно генерувати нові ділові ідеї, відшукувати можливості для створення чогось

незвичайного, використовувати нетрадиційні шляхи та брати на себе відповідальність за ризик при реалізації цих ідей» [7, с.32].

Розвиваючи теорію підприємництва, вслід за Й. Шумпетером, П. Друкер стверджує, що саме нововведення становлять основу підприємництва, вважаючи, що ризик не є обов'язковим атрибутом підприємництва, а виникає через «помилкові дії навіпамачки, відсутність методології пошуку й ефективного управління нововведеннями». П. Друкер переконаний, що «вся економіка повинна бути інноваційною та підприємницькою, якщо вона хоче бути конкурентоспроможною» [14, с. 27].

Р. Хізріч визначив підприємництво як процес створення чогось, що володіє вартістю, а підприємця - як людину, що витрачає на це весь свій час і сили, бере на себе весь фінансовий, психологічний та соціальний ризик, отримуючи у винагороду гроші та задоволення від досягнутого [22].

У своїх працях американський дослідник І. Кірцнер особливу увагу присвячує вивченню поведінки підприємця в умовах ринкової нерівноваги. Саме в таких ситуаціях з'являються особливі можливості одержання додаткового доходу внаслідок часової або просторової розбіжності попиту та пропозиції. Але, прагнучи максимізувати власний прибуток, підприємець сприяє встановленню ринкової рівноваги. Саме в сприянні встановленню рівноваги на ринку І. Кірцнер бачить основну роль підприємця [17, с. 47].

Лауреат Нобелівської премії Г. Саймон досліджував мотиви підприємця під час прийняття управлінських рішень. Він переконує, що, вибираючи той чи інший варіант поведінки, підприємець прагне не до максимізації прибутку, а до знаходження прийнятних (а не оптимальних) варіантів розв'язання своїх складних проблем [8, с. 346].

На думку Е. Долана та Д. Ліндсея, основними рисами підприємництва є інноваційність, пошук і реалізація нових можливостей, подолання стереотипів. Визнаючи при цьому провідну роль підприємництва у з'єднанні трьох основних факторів виробництва (праці, землі та капіталу), вони все-таки відмовляють йому в праві називатися четвертим фактором, пояснюючи це неможливістю виділити «одиницю підприємництва» та виміряти її обсяг, а тим самим і визначити ціну цієї одиниці [5, с. 15].

Американські економісти К. Макконнелл і С. Брю у своїй відомій праці «Економікс» визначають підприємництво через функції, що виконуються підприємцем [9, с. 38]:

- вияв ініціативи в об'єднанні факторів виробництва, усіх ресурсів для виробництва певного товару або послуги з метою одержання прибутку;
- прийняття неординарних рішень в управлінні підприємством;
- впровадження інновацій через виробництво нового виду товару (послуги) або вдосконалення чи радикальної зміни виробничого процесу;
- підприємець – це людина, яка ризикує, несе відповідальність за економічний ризик, що пов'язаний не тільки з його часом, працею і діловою репутацією, але і вкладеними коштами – власними і своїх компаньйонів.

Розглянуті концепції відбивають еволюцію

розуміння сутності підприємництва.

Історичними факторами пояснюється також і те, що у вітчизняній літературі спостерігається певна перерваність у вивченні сутності феномену підприємництва. Праці вітчизняних учених, що досліджували цю тематику, можна умовно поділити на два етапи: дореволюційний (до 1917 р.) та сучасний (починаючи з 1986 р.).

Представниками першого етапу є такі відомі вчені, як С. Булгаков, А. Камінка, М. Туган-Барановський та А. Петражицький. С. Булгаков у своїй праці «Капіталізм і землеробство» аналізує розвиток малих і великих форм підприємництва. Учений, критикуючи теорію нагромадження і концентрації капіталу, розроблену К. Марксом, стверджує, що діагноз останнього здебільшого виправданий для тенденцій розвитку промисловості, але аж ніяк не може бути застосований для землеробства, де «не тільки ніякої концентрації не відбувається, але з надзвичайною силою виступають тенденції децентралізації» [2, с. 538].

М. Туган-Барановський розглядає заповзятливість капіталістів, їхнє знання справи і здатність ставати над рутинною (тобто здатність ризикувати і впроваджувати в життя інновації) як один із провідних факторів, що визначають рівень економічного розвитку держави [2, с. 701]. А. Камінка бачить підприємця як «особу, що з метою одержання прибутку сама або за допомогою інших осіб веде підприємництво за свій кошт, причому вона може вести його одноосібно або разом з іншими особами». На думку А. Петражицького, «підприємцем варто визнавати того суб'єкта, що самостійно, особисто і від свого імені веде господарську діяльність і несе ризик усім майном і відповідальність усім своїм надбанням» [15, с. 15].

Із середини 1980-х рр. розпочався другий, сучасний, етап у вивченні феномену підприємництва. Відтоді і до сьогодні цю тематику досліджують такі відомі вітчизняні вчені, як І. Брциєва, З. Варналій, Л. Воротіна, М. Долішній, А. Кісельов, Ю. Клочко, С. Мочерний, Ю. Ніколенко, С. Реверчук, С. Соболев, О. Устенко, С. Чеботар, А. Чухно.

Так, на думку Ю. Ніколенка, «підприємництво – це певна система життєдіяльності підприємств, основу якої складають демократичні форми економічної діяльності, забезпечення для них права ініціативи у виборі сфери, форм, методів господарювання, економічної, організаційної і технічної творчості і новаторства. У центрі цієї системи стоїть підприємець – компетентний господар, здатний забезпечити організацію господарства на підставі новітніх досягнень економічної та технічної науки» [12, с. 4].

С. Мочерний, поділяючи ідеї Й. Шумпетера, вважає, що «підприємництво – це самостійне організаційно-господарське новаторство на основі використання різних можливостей для випуску нових товарів або старих новими методами, відкриття нових джерел сировини, ринків збуту тощо з метою отримання прибутків та самореалізації власної мети» [11, с. 10]. При цьому, на його думку, підприємництвом не можна вважати діяльність індивіда, якщо він не мав хоча б одного особистісного фактора, до яких він відносить приватну власність, фізичні і розумові здібності, знання і досвід, місце в суспільстві, права на свободу такої діяльності тощо [11, с. 11].

І. Брциєва стверджує, що «...підприємництво – це сфера економічної діяльності, у якій реалізує себе

підприємець – інноватор, суб'єкт, що шукає та реалізовує нові можливості, сфери й об'єкти використання факторів виробництва, здатний висувати й освоювати нові товари, технології, форми і способи обслуговування споживачів, породжувати нові потреби і способи їхнього задоволення» [3, с. 151].

С. Соболь бачить у підприємництві не тільки особливий вид діяльності, але ще й «певний тип господарської поведінки, для якої характерні: ініціативність, постійний пошук нових можливостей, новаторських і нетрадиційних рішень; гнучкість і постійне самовідновлення; цілеспрямованість і наполегливість» [19, с. 8].

Сучасний стан феномену підприємництва досліджував у своїх працях З. Варналій. Він розглядає підприємництво у двох площинах. З одного боку, виділяючи три головні компоненти підприємництва – особисту, економічну й організаційно-управлінську, вчений визначає підприємництво як економічну категорію. З другого боку, З. Варналій трактує підприємництво як вид господарської діяльності і дає таке визначення: «підприємництво – це ініціативна самостійна діяльність, інноваційна, систематична діяльність з виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, що здійснюються на власний ризик і під власну майнову відповідальність з метою отримання підприємницького доходу» [5, с.18].

Економічна думка щодо ролі держави у формуванні передумов економічного розвитку характеризується різноманітними, часто контрверсійними поглядами. Однією із крайніх позицій є повна відмова від державного втручання в ринковий механізм окрім дуже вузького кола державних функцій. Так Дж.С. Мілль наголошував на тому, що діяльність уряду має обмежуватися захистом населення від «насилства і обману», а у всьому іншому «люди повинні залишатися вільними, здатними піклуватися самі про себе» [10, с. 146]. Також вчений вважав корисною державну підтримку молодих галузей, однак за умови, що термін її дії буде суворо обмежено [10, с.312-314].

Для країн з перехідною економікою значною мірою виправданий аргумент захисту молодих галузей економіки, оскільки за умов лібералізації торгівлі деякі з галузей та виробництв не зможуть конкурувати з іноземними виробниками. Збереження високотехнологічного сектору в таких країнах потребує державної підтримки відповідних підприємств з метою підвищення якості продукції, що ними виробляється, до конкурентоспроможного рівня. Однак підтримка, що надається відповідно до зазначеного аргумента, повинна бути короткостроковою та спрямовуватися суто на модернізацію виробництва та підвищення його конкурентоспроможності [4, с.45].

Узагальнення надбань економічної теорії щодо участі держави в економіці дає змогу зробити висновок про те, що згідно з ідеями ліберальних економістів втручання держави в економічні процеси має бути обмеженим, оскільки успіх економічного розвитку зумовлений насамперед саморегулюванням ринку.

Проаналізувавши теоретичні підходи до сутності підприємництва і намагаючись уникнути їх одностороннього трактування, ми визначаємо підприємництво як особливий тип суспільних

відносин та активну діяльність в умовах економічної свободи, невизначеності ситуацій і ризику, у процесі чого підприємець за умови певної свободи дій раціонально поєднує фактори виробництва і власну ініціативу, з прийняттям на себе відповідальності з метою досягнення комерційного успіху і особистого задоволення майбутнім прибутком. Однак попри власні інтереси він сприяє ефективному задоволенню потреб суспільства й ринковим перетворенням у державі. Саме таке розуміння підприємництва покладено в основу розробки власної моделі підприємництва, яка вимагає професійної компетентності у бізнесі, підприємливості, організаторських здібностей та особистої організованості, працездатності, відповідних моральних якостей.

### Список літератури

1. Азурбаш, Н. Г. Малое предпринимательство России и промышленно развитых странах / Н. Г. Азурбаш // Рос. акад. предпринимательства. – М.: Анкеш, 2000.
2. Антология социально-экономической мысли в России. Дореволюционный период / Под общ. ред. проф. А. И. Кравченко. / СПб.: Изд-во РХГИ, 2000. – 832 с.
3. Брциева, И. Малое предпринимательство как экономическая категория /И. Брциева // Общество и экономика. – 1999. – № 9. – С. 148–159.
4. Булана, О. О. Теоретичні засади вдосконалення державної підтримки підприємств у країнах з перехідною економікою / О. О. Булана // Наукові праці НДФІ. – 2011. – 32(55). – С.36-45.
5. Варналий, З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 277 с.
6. Геец, В. М. Конкуренция в бизнесе и конкуренция в политике / В. М. Геец// Конкуренция. – 2007. - №2 (25). – с. 2-5.
7. Друкер П. Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы. – М., 1992. – 186 с.
8. Лауреаты Нобелевской премии: Энциклопедия: М-Я: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1992. – 861с.
9. Макконнелл, К. Р. Экономика: принципы, проблемы и политика / К. Р. Макконнелл, С. А. Брю: В 2 т. Пер. с англ. – Баку: Азербайджан, 1992.– Т.1. – 399 с.
10. Милль Дж.С. Основы политической экономии: в 3-х т. Т.3 / Дж.С. Милль; пер. с англ.; редкол.: А.Г. Милейковский и др.. – М.: Прогресс, 1981. – С.312-314.
11. Мочерний, С. В. Основы підприємницької діяльності / С. В. Мочерний, О. А. Устенко, С. І. Чеботар: навч. посіб. – К.: Академія, 2001. – 280 с.
12. Основы экономической теории. – Ч 3. Підприємництво в ринковій економіці: навч. посіб. / За ред. Ю. В. Ніколенка. – К.: НМК ВО, 1992. – 232 с.
13. Пизу, А. Экономическая теория благосостояния: в 2-х т. Т.1 / А. Пизу; пер. с англ. – М.: Прогресс, 1985. – С.212. – («Экономическая мысль запада»).
14. Предпринимательство в промышленно развитых странах: реферат. сб. / Под ред. И. Г. Минервина. – М.: ВИНТИ, 1992. – 240 с.
15. Предпринимательство: учеб. для вузов / М. Лапуста, А. Поршев, Ю. Старостин, Л. Скамай. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 448 с.
16. Розвиток малих підприємств (статистичне оцінювання впливу на економічне зростання та конкурентоспроможність країни): монографія / [І. Г. Манцуров, С. С. Вацаєв, С. Г. Дрига та ін.]; за ред. д.е.н., професора І. Г. Манцурова. – К.: КНЕУ, 2009. – 181с.
17. Савченко В. Е. Феномен предпринимательства (экспериментальный курс) /В. Е. Савченко// Российский экономический журнал. —1995. – № 9. С. 45—50.
18. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. – М., 1962. – С.63, 79.
19. Соболь М. С. Підприємництво (початок бізнесу) /

- 
- Соболь М. С. – К., 1994. – 175 с.
20. Тюрго А. Избранные экономические произведения / А. Тюрго. – М.: Соцэкгиз. – 1961. – 198 с.
21. Хайек Ф. Конкуренция как процедура открытия / Ф. Хайек // Мировая экономика и международные отношения. – 1989. – № 12. – С.5–14.
22. Хизрич, Р. Предпринимательство или как завести собственное дело / Р. Хизрич, М. Питерс. Вып.1. // Предприниматель и предпринимательство. – М.: Прогресс, 1991. – 160 с.
23. Шумпетер Й. Теория экономического развития (исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / Й. Шумпетер. – М.: Прогресс, 1982. – С.199.

## **РЕЗЮМЕ**

**Квасница Оксана**

### **Эволюция подходов к трактовке сущности предпринимательства**

На основе обработки научных подходов к категории «предпринимательство», сделана попытка его обобщить и изложены собственную трактовку, а также охарактеризованы основные черты и условия функционирования и государственной поддержки предпринимательства.

## **RESUME**

**Kvasnytsya Oksana**

### **Evolution of approaches to the interpretation of the nature of entrepreneurship**

On the basis of scientific approaches to the category "business", it has been made an attempt to summarize its interpretation. The main features, conditions of functioning and public support of entrepreneurship have been characterized.

*Стаття надійшла до редакції 10.04.2012 р.*